

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Marně odporuje dovolatel správnosti právního názoru, že majitel domu zůstává oprávněn i po uplynutí 14denní lhůty, uvedené v § 4 pravidel o vybírání obecní dávky z nájemného (§ 6 pravidel o vybírání vodného), jako výběrčí obce vybrati u nájemníka obecní dávky. Ani z ostatních ustanovení dotčených pravidel neplyne, že po uplynutí svrchu zmíněné lhůty jest zavázán k zaplacení proti obci jedině majitel domu, a že tento na nájemníkovi může se pak domáhati náhrady jen podle § 1042 obč. zák. — neboť ustanoveními těmi zůstává nedotčen základní předpis o platební povinnosti, obsažený v § 2 pravidel o vybírání dávky z nájemného (§ 4 pravidel o vybírání vodného), podle něhož je mimo jiné tam uvedené případy povinen dávku platiti ten, kdo má místnosti od majitele (trvalého uživatele) najaty , tedy nájemník — a na této platební povinnosti není dalšími ustanoveními dotčených pravidel nic měněno (srov. také rozh. čís. 7210 a 8122 sb. n. s.).

Čís. 14362.

Zřídil-li spoluvlastník nemovitosti bez souhlasu druhého spoluvlastníka výměnek i na částech, k nimž mu nepříslušelo výhradné právo s nimi nakládati, jde v příčině těchto částí o absolutní neplatnost zřízení výměnku s hlediska hmotněprávního. Význam této skutečnosti při rozvrhu nejvyššího podání dosaženého při exekuční dražbě nemovitosti.

(Rozh. ze dne 8. května 1935, Rv II 330/35.)

Na ideální polovici nemovitosti, prodané vnucenou dražbou, bylo zřízeno a vloženo povinnou Marií S-ovou bez souhlasu druhého spoluvlastníka ve prospěch žalovaného právo výměny, obsahující užívání fysických částí nemovitostí. Při rozvrhovém roku bylo na tuto výměnu přikázáno žalovanému 54.897 Kč 60 h a žalobce byl se svým odporem proti tomuto přikázání odkázán na pořad práva. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud změnil rozsudky nižších soudů a vyslovil, že žalovaný nemá nároku na přikázání částky 27.448 Kč 83 h z rozvrhového usnesení.

Důvody :

Oba nižší soudy vyslovily právní názor, že právo výměnku, obsahující užívání fysických částí nemovitostí a zřízené pouze na nedílné části povinné strany bez souhlasu druhého spoluvlastníka, jest neplatné jen vůči druhému spoluvlastníku a, poněvadž prý tím bylo zasaženo jen do práv druhého spoluvlastníka, nikoliv též do práv osob třetích, že nemůže ani žalobce jako třetí osoba jedině z tohoto důvodu odporovati

podle §§ 213 a 231 ex. ř. jsoucnosti výměnku. Než ustanovení § 213 ex. ř. nevypočítává důvody odporu proti jsoucnosti nároku v odpor vzá-
 tého, ani nevylučuje určité důvody z odporu. Jedině věcná práva váz-
 noucí na vydražené nemovitosti docházejí k úhradě z nejvyššího podání,
 jak patrně z ustanovení §§ 216 a 228 ex. ř. Výměnek nabývá vlastnosti
 věcného práva vkladem do pozemkové knihy a platí proto jako věcné
 právo a absolutně proti každému i pozdějšímu nabyvateli nemovitosti
 (§ 443 obč. zák.). Exekuční soud jest oprávněn na odpor zadnějšího vě-
 řitele zkoumati hmotněprávní platnost formálně pravoplatného vkladu
 (rozh. čís. 7941 sb. n. s.) a jest proto oprávněn také zkoumati, zda a
 pokud věcná vlastnost výměnku má absolutní platnost z hmotněprávního
 hlediska, či zda a pokud výměnek jest jen nárokem obligačním, jenž
 v rozvrhovém řízení nepřichází v úvahu. Zřídil-li spoluvlastník bez sou-
 hlasu druhého spoluvlastníka výměnek i na částech, u nichž mu nepří-
 slušelo právo s nimi nakládati, jde v příčině těchto částí o absolutní ne-
 platnost, poněvadž nikdo nemůže postoupiti více práv, nežli sám má
 (§ 442 druhá věta obč. zák.), což platí i o spoluvlastníku (§§ 829, 361,
 362 obč. zák.) a zákon nikde nepraví, že neplatnost nastává jen tehdy,
 odporuje-li tomu druhý spoluvlastník, jak tomu jest na příklad v přípa-
 dech §§ 870, 871 obč. zák., o něž tu nejde. Žalobce sice musil počítati
 se zapsaným výměnkem v době, když žádal o vklad zástavního práva
 pro svou pohledávku, ale tím není dolíčena relativní neplatnost výměnku;
 žalobce tedy neměl tehdy ani právního zájmu (§ 228 c. ř. s.) na této
 otázce a tento právní zájem vznikl teprve za rozvrhového řízení, když
 v něm byl zasažen i žalobcův nárok na uspokojení. Ale věcné právo vý-
 měnku jest aspoň potud platné, pokud zasahuje vydraženou nedílnou část
 dlužnice, a nelze proto výměnkáři odepřítí věcné právo na užívání její
 polovice fysických částí nemovitostí. Plnění to jest in natura ovšem ne-
 možné bez souhlasu druhého spoluvlastníka nemovitosti a exekuční řád
 neupravuje otázku, jak jest v takovém případě s výměnkem naložiti při
 rozvrhu nejvyššího podání. Jest proto použití obdobně ustanovení §§ 227
 a 211 ex. ř., podle nichž lze plniti výměnek v určitých případech i penězi.
 V motivech k § 226 ex. ř. se praví, že podle způsobu jednotlivého pří-
 padu jest rozhodnouti, zda v případě § 226 ex. ř. jest odškodnění hraditi
 oprávněnému příkázáním jistiny aneb úroků. Poněvadž výměnek vázne
 jen na ideální polovici nemovitosti, bylo naň příkázati uhrazovací jistinu,
 rovnající se polovici odhadní hodnoty výměnku, tudíž částku 27.448 Kč
 83 h.

Čís. 14363.

**Ustanovení § 2 čís. 3 odpůřčího řádu vztahuje se i na zřízení zástav-
 ního práva pro jakoukoliv pohledávku; věřitel může proto odporovati —
 pokud jsou tu dány podmínky citovaného ustanovení — i knihovnímu
 zástavnímu právu zřízenému pro pravou pohledávku.**

(Rozh. ze dne 8. května 1935, Rv IV 104/34; důvody viz Úr. sb. č. 2083.)